

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри українознавства
Протокол № 19 від 22 “червня” 2018 р.
Зав. кафедри

_____ Д.П. Шапран

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Романуха О.М.
доц. кафедри українознавства,
к.і.н., доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів напрямку підготовки 076 «Підприємство торгівля та біржова діяльність»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – надання знань, про сутність державотворчих процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності.

Завдання: вироблення вмінь аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами, застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів; формування свідомості громадянина й патріота України.

Предмет: вивчення динаміки розвитку українського суспільства його культури, закономірностей та особливостей виникнення української державності, становлення та розвитку різноманітних державно-правових інститутів і суспільно-політичних систем, що функціонували на території України, в їхній історичній конкретності та хронологічній послідовності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Виникнення перших держав на території України. Княжа доба української історії

Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав у другій половині XIV – XVI ст.

Тема 3. Українські землі в першій половині XVII ст. Національно – визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Тема 4. Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.

Тема 5. Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст.

Тема 6. Українські землі наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.

Тема 7. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Тема 8 Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у II пол. XIX ст.

Тема 9. Українські землі на початку XX ст.

Тема 10. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)

Тема 11. Україна в міжвоєнний період

Тема 12. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Тема 13. Україна в другій половині 40-х – кінці 80-х років XX ст.

Тема 14. Україна в умовах незалежності

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Державність України IV – II тис. до н.е. – поч. XIX ст.					
Тема 1. Виникнення перших держав на території України. Княжа доба української історії	7	2			5
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав у другій половині XIV – XVI ст.	11	2	2		7
Тема 3. Українські землі в першій половині XVII ст. Національно – визвольна війна українського народу середини XVII ст.	13	4	2		7
Тема 4. Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.	11	2	2		7
Тема 5. Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст.	11	2	2		7
Тема 6. Українські землі наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.	11	2	2		7
Разом за змістовим модулем 1	64	14	10		40
Змістовий модуль 2. Відродження національної свідомості народу України, українська державність у XIX-XX ст. Незалежна Україна поч. XXI ст.					
Тема 7. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.	9	2			7
Тема 8 Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у II пол. XIX ст.	9		2		7
Тема 9. Українські землі на початку XX ст.	9		2		7
Тема 10. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	13	4	2		7

Тема 11. Україна в міжвоєнний період	11	2	2		7
Тема 12. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)	11	2	2		7
Тема 13. Україна в другій половині 40-х – кінці 80-х років ХХ ст.	11	2	2		7
Тема 14. Україна в умовах незалежності	13	4	2		7
Разом за змістовим модулем 2	86	16	14		56
Усього годин	150	30	24		96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Українські землі у складі іноземних держав у другій половині XIV – XVI ст.	2
2	Семінар запитань і відповідей Українські землі в першій половині XVII ст. Національно – визвольна війна українського народу середини XVII ст.	2
3	Семінар запитань і відповідей Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.	2
4	Семінар – дискусія Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст.	2
5	Семінар запитань і відповідей Українські землі наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.	2
6	Семінар запитань і відповідей Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у II пол. XIX ст.	2
7	Семінар – дискусія Українські землі на початку XX ст.	2
8	Семінар запитань і відповідей Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	2
9	Семінар запитань і відповідей Україна в міжвоєнний період	2
10	Семінар – дискусія Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)	2
11	Семінар запитань і відповідей Україна в другій половині 40-х – кінці 80-х років XX ст.	2
12	Семінар – розгорнута бесіда Україна в умовах незалежності	2
Всього		24

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір дидактичного матеріалу щодо становлення кордонів України.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Державність України IV – II тис. до н.е. – поч. XIX ст.			
Семінар – розгорнута бесіда Тема 1. Виникнення перших держав на території України. Княжа доба української історії	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поява та розселення людей на території України (палеоліт, мезоліт, неоліт); Трипільська культура; кочовики раннього залізного віку (Кіммерійці, Скіфи, Сармати); античні міста-колонії Північного Причорномор'я та Криму; перші писемні згадки про давніх слов'ян (Венеди, Анти, Склавіни); велике розселення слов'ян; виникнення та розквіт Київської Русі; Київська Русь за часів роздробленості; Галицько-Волинська держава; політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Джерела [1, 4,5,6,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав у другій половині XIV – XVI ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: боротьба Польщі і Литви за Галицько-Волинську спадщину; становище українських земель; Кривська унія; утворення Кримського ханства; Люблінська, Берестейська унії, їх зміст і наслідки; політичний устрій, соціально-економічний та культурний розвиток українських земель; виникнення козацтва і утворення Запорізької Січі; повстання 90-х років XVI ст. Джерела [1,4,5,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Тема 3. Українські землі в першій половині XVII ст. Національно – визвольна війна українського народу середини XVII ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: українські землі в першій половині XVII ст.; козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр.; причини, характер, рушійні сили Визвольної війни українського народу проти Польщі; основні етапи Визвольної війни; Переяславська рада; Березневі статті і їх наукова оцінка; формування основних принципів національної державницької ідеї. Джерела [1,2,5,6,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Тема 4. Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: загострення кризи української державності у 1657-1663 рр.; боротьба за возз'єднання козацької України (1663-1668 рр.); криза і поразка визвольної боротьби. Джерела [1,4,5,6,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – дискусія Тема 5. Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Україна за гетьманування І. Мазепи; Конституція Пилипа Орлика; колоніальна політика російського царизму щодо України; Гетьман І. Скоропадський, наказний гетьман П. Полуботок; діяльність гетьманів Д. Апостола та К. Розумовського; ліквідація автономного устрою України і Запорізької Січі; розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Джерела [1,4,6,7,9].	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень

		2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	
Семінар запитань і відповідей Тема 6. Українські землі наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.; Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Джерела [1,2,6,7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 1	40		
Змістовий модуль 2. Відродження національної свідомості народу України, українська державність у XIX-XX ст. Незалежна Україна поч. XXI ст.			
Семінар - розгорнута бесіда Тема 7. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: скасування кріпосного права та реформи 60-70-х рр. XIX ст.; промисловий переворот другої половини XIX ст.; національний рух на українських землях у складі Російської імперії; українське культурне життя у другій половині XIX ст. Джерела [1,5,6,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Тема 8 Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у II пол. XIX ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель; суспільно-політичні процеси на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорської імперії; розвиток культури у другій половині XIX ст. Джерела [1,2,5,6,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – дискусія Тема 9. Українські землі на початку XX ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: суспільно-політичний та національний рух на українських землях під владою Російської імперії; соціально-економічний розвиток; Столипінська аграрна реформа; Західноукраїнські землі на початку XX ст.; Україна у Першій світовій війні. Джерела [1,5,7,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар запитань і відповідей Тема 10. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: революційні події в Україні у 1917 – на початку 1918 р.; українська держава часів П. Скоропадського; українські землі періоду Директорії; Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР); політика радянської влади в Україні. Джерела [1,2,5,6,9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда Тема 11. Україна в міжвоєнний період	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Україна в умовах нової економічної політики; індустріалізація та її соціально-економічні наслідки; колективізація; голодомор 1932-1933 рр.; утвердження сталінського тоталітарного режиму; Західноукраїнські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Джерела [1,4,5,6,7,9] 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

Семінар – дискусія Тема 12. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.)	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: початок Другої світової війни; початок Великої Вітчизняної війни; Україна в роки окупації; визволення України. Джерела [1,4,6,7] 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар запитань і відповідей Тема 13. Україна в другій половині 40-х – кінці 80-х років ХХ ст.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – початку 1950-х рр.; Україна в умовах десталінізації; поглиблення системної кризи тоталітарного режиму в другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.; Дисидентський рух; розпад СРСР та відродження незалежності України. Джерела [1, 2,6,7] 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда Тема 14. Україна в умовах незалежності	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: державотворення незалежної України; трансформація економічної системи; зовнішня політика України; основні напрямки розвитку культури, освіти, науки. Джерела [1,4,5,6,7,9] 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 2	56		
Разом	96		

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Залік

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру -100 балів.

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	4					4
Тема 2	2		2			4
Тема 3	2		2			4
Тема 4	2		2			4
Тема 5	2		2	11		15
Тема 6	2		2		15	19
Разом змістовий модуль 1	14		10	11	15	50
Змістовий модуль 2						
Тема 1	3					4
Тема 2	1		2			4
Тема 3	1		2			7
Тема 4	1		2			4
Тема 5	1		2			3
Тема 6	1		2			4
Тема 7	1		2	11		3
Тема 8	1		2		15	6
Разом змістовий модуль 2	10		14	11	15	50
Разом						100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Романуха О.М. Історія України : навчальний посібник для студентів економічних і торгівельних спеціальностей та слухачів підготовчого відділення / О.М. Романуха, О.І. Мармазова. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 445 с.
2. Білоцерківський В.Я. Історія України: Навчальний посібник / В.Я. Білоцерківський. – Київ : Центр учбової літератури. – 2012. – 536 с.
3. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник / О.Д. Бойко. – К. : Академвидав. – 2014. – 688 с.
4. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять./ В.М.Литвин, А.Г.Слюсаренко, В.Ф.Колесник та ін. За ред. В.М.Литвина. – К.: Знання – Прес. – 2010. – 460 с.
5. Савченко Н.М., Подольський М.К. Історія України: модульний курс. Навчальний посібник / Н.М. Савченко, М.К. Подольський. - К. : Центр навчальної літератури. – 2006. – 544 с.
6. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: Навчальний посібник / В.Ф. Остафійчук. – К. : Знання – Прес. – 2011. – 424 с.
7. Романуха О.М. Хрестоматія з історії України : для студ. екон. та торг. профілю / О.М. Романуха. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 297 с.

Допоміжна

8. Кузнец Т.В. Історія України ХІХ століття : навч. посіб. / Т.В. Кузнец. – Умань : Жовтий, 2011. – 354 с.
9. Бодров Ю.І. Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Ю.І. Бодров. – Умань : Жовтий, 2011. – 413 с.
10. Грушевський М.С. Нарис історії українського народу / М.С. Грушевський. – К., 1992. – 342 с.
11. Алексеєв Ю.М. Історія України / Ю.М. Алексеєва. – К., 2002. – 432 с.
12. Алексеєв Ю.М. Україна на зламі історичних епох / Ю.М. Алексеєва, С.В. Кульчицкий. – К., 2000. – 324 с.

Інформаційні ресурси

13. Сайт паціональної історичної бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.kiev.ua/>
14. Сайт української історичної бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://exlibris.org.ua/>
15. Рибалка І.К. Історія України від найдавніших часів до сьогодення у 2-х кн. : Ч.1 / І.К. Рибалко. – Харків : Основа. – 1994. – 448 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до книжки : http://www-history.univer.kharkov.ua/book/Rybalka_Vol_1.pdf
16. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України / М.С. Грушевський. – К., 1990. – 623 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до книжки : <http://www.uahistory.kiev.ua/>
17. Історико-мовно-літературний сайт «Ізборник» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/index.html>
18. Сайт універсальна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gumer.info>
19. Полонська–Василенко Н. Історія України у 2-х кн. / Н. Полонська–Василенко. – К. : Либідь, 1992. – 592 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до книжки : <http://www.uahistory.kiev.ua/>